

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

Vuosikertomus 2011

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan esipuhe	3
Toimitusjohtajan esipuhe	5
EAMV:n tehtävät ja tavoitteet	8
EAMV:n hallinto	8
EAMV:n tavoitteet	10
EAMV vuotta myöhemmin – aiheet, tehtävät ja saavutukset	14

Puheenjohtajan esipuhe

Saan ilokseni esitellä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) vuosikertomuksen vuodelta 2011, joka oli ensimmäinen toimintavuotemme.

Ensimmäinen vuotemme uutena Euroopan valvontaviranomaisena on ollut hyvin tapahtumarikas niin meidän kuin myös Euroopan rahoitusmarkkinoiden kannalta. Kun EAMV aloitti tehtävänsä Euroopan unionin arvopaperimarkkinoiden sääntelyviranomaisena 1. tammikuuta 2011, kyseiset markkinat olivat epävarmassa tilanteessa, joka paheni myöhemmin samana vuonna, kun Euroopan markkinoiden arvo laski jyrkästi.

Euroopan rahoitusmarkkinoiden tilanteesta huolimatta EAMV:lle annettu tehtävä oli selkeä, ja mielestäni olemme onnistuneet Euroopan unionin (EU) antamassa haastavassa tehtävässä. Tämä saavutettiin EU:n laajuisella markkinavalvonnalla tiiviissä yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa sekä vahvalla koordinoinnilla muiden viranomaisten kanssa, kuten Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EVLEV) ja Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK), riskien kehittymisen tunnistamiseksi. EAMV on vuoden aikana työskennellyt myös rahoitusmarkkinoita koskevan uuden lainsäädännön eri osien täytäntöönpanon parissa tarkoituksenaan korjata sellaisia rahoitusmarkkinoiden sääntelyn ja valvonnan puutteita, jotka rahoituskriisi toi esiin.

Lainsäädännön muuttaminen ja täytäntöönpano on pitkälinen prosessi., EAMV:n perustamisella - yhdessä Euroopan unionin muiden uusien elimien ja kansallisen tason valvontaviranomaisten kanssa – Euroopan unioni ikään kuin konkretisoi reaktionsa finanssikriisiin. Mielestäni EAMV:n perustaminen oli uuden aikakauden alku sijoittajien suojaamisessa ja vakaiden ja toimivien markkinoiden takaamisessa Euroopan unionissa. Viimeisten 12 kuukauden aikana EAMV:n puheenjohtajana saamani myönteinen palaute ja tuki ovat vakuuttaneet minut siitä, että olemme ryhtyneet oikeisiin toimenpiteisiin tavoitteiden saavuttamiseksi.

EAMV:n asema sääntöjen laatijana ja koordinoijana tekee siitä tällä hetkellä ainoan Euroopan valvontaviranomaisen, joka valvoo suoraan markkinoiden eri toimijoita. Se käyttää oikeuttaan tärkeällä osa-alueella valvomalla luottoluokituslaitoksia, joita ei aiemmin säännelty. Heinäkuusta 2011 alkaen EAMV on ollut luottoluokituslaitosten ainoa valvoja EU:ssa. Jos luottoluokituslaitos haluaa harjoittaa liiketoimintaa täällä, sen on tehtävä rekisteröintihakemus EAMV:lle. EAMV rekisteröi vuonna 2011 yhteensä 16 luottoluokituslaitosta, mukaan lukien alan päätoimijat, kuten Fitch, Moody's ja Standard & Poor's, mutta myös muita EU:n alueella toimivia luottoluokitusten tarjoajia.

Luottoluokituslaitosten tuominen eurooppalaisen valvonnan alaisuuteen on merkittävä saavutus ja samalla luotettavamman luottoluokitusprosessin edellytys, mikä voi edistää toimivampia markkinoita. EAMV suoritti joulukuussa 2011 ensimmäiset organisaatioiden tiloissa tehdyt tarkastukset sen varmistamiseksi, että luottoluokituslaitokset noudattavat avoimuutta, riippumattomuutta ja sisäistä hallintoa koskevia uusia sääntöjä. Vaikka tarkastukset ovatkin vasta ensimmäinen askel luottoluokituslaitoksia koskevan valvontajärjestelmän toteuttamisessa, niistä tulee valvontatyön tavanomainen käytäntö tällä markkinasektorilla.

Vaikka EAMV kiinnittikin paljon huomiota luottoluokituslaitoksiin, nämä olivat kuitenkin osa laajempaa ja monipuolista toimintaa viraston ensimmäisen toimintavuoden aikana. Keskeisiä vuoden aikana käsiteltyjä aiheita olivat: ehdotetut menettelytapasäännöt nopeaa pörssikauppaa harjoittaville yrityksille (HFT), strukturoitujen sijoitusrahastojen tai pörssinoteerattujen rahastojen (ETFs) myynti ja niitä koskevien uusien EU- sääntöjen periaatteita koskeva työ, uusia sääntöjä koskeva neuvonta ja teknisten standardien laadinta. Välillä tuntui itse asiassa siltä, että me olimme myös arvopaperilainsäädäntöön liittyvien lyhenteiden sääntelijöitä, esimerkkeinä sellaiset nimet kuin MiFID II, EMIR, UCITS, AIFMD ja CRA III.

EAMV on vuoden 2011 aikana uskoakseni vakiinnuttanut asemansa erään sen keskeisimmän tavoitteensa osalta, eli se on omaksunut aktiivisen roolin EU:n sijoittajansuojan parantamisessa. Tämä on saatu aikaan useilla toimenpiteillä, joiden tavoitteena on edistää markkinoiden luotettavuutta ja kestävyyttä, jotta sijoittajat voisivat tehdä sijoituksia koskevat päätöksensä riittäviin tietoihin perustuen. Nykyisissä markkinaolosuhteissa piensijoittajat haluavat edelleen saada mahdollisimman suuret voitot, mikä johtaa heidät tuntemattomille alueille. Vastauksena tietyn tällaisen tuoteryhmän kasvavalle suosiolle EAMV julkaisi ensimmäistä kertaa EU:n laajuisen varoituksen sijoittajille valuuttasijoituksiin liittyvistä riskeistä.

Piensijoittajat eivät olleet ainoita suojaa tarvitsevia. Kun huolenaiheet huhujen ja lyhyeksimyynnin mahdollisista vaikutuksista nousivat esiin viime syksynä, EAMV onnistui koordinoimaan ja yhdenmukaistamaan nettomääräisiä lyhyitä positioita koskevien kieltojen käyttöönoton.

Steven Maijor

Puheenjohtaja

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

Toimitusjohtajan esipuhe

Viime vuonna perustettiin uusi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen. Olen ylpeä saadessani toimitusjohtajan ominaisuudessa kertoa EAMV:n ensimmäisestä tärkeästä toimintavuodesta.

Uuden eurooppalaisen viranomaisen perustaminen voi olla haastavaa missä tahansa olosuhteissa, mutta EAMV:n perustamisen aikaan Euroopan rahoitusmarkkinoilla oli vaikea tilanne ja lisäksi lainsäädäntöaloitteiden määrä lisääntyi huomattavasti rahoituskriisin johdosta. Lopullinen päätös EAMV:n ja muiden Euroopan valvontaviranomaisten perustamisesta tehtiin syyskuussa 2010 ja ensimmäinen todellinen toimintapäivä oli 1. tammikuuta 2011, joten aikaväli oli erittäin lyhyt.

Ensimmäisinä kuukausina uuden viranomaisen toiminnan ja menettelyjen perustaa suunniteltiin ja lujitettiin. Tähän sisältyi päätöksentekomenettelyistä sekä alustavista rahoitus- ja henkilöstöressurssimenettelyistä päättäminen sekä puheenjohtajan ja toimitusjohtajan valinta. Alkuaikojen hallinnollisten haasteiden lisäksi EAMV:n toimisto muutti Seinen toiselle rannalle Pariisin seitsemänten kaupunginosaan.

EAMV on ensimmäisenä toimintavuotenaan onnistunut saavuttamaan monet uudet tavoitteensa. Tärkeimpänä tavoitteena oli pitää toiminta tehokkaana koko siirtymäkauden ajan, jotta saavuttaisimme kunnianhimoisessa työohjelmassa määritetyt tärkeät tavoitteet, joita olivat menettelytapojen toteuttaminen, luottoluokituslaitosten suoran valvonnan aloittaminen, sijoittajansuojan vahvistaminen, rahoitusvakauden parantaminen ja valvonnan yhdentymisen edistäminen.

Kun EAMV:n toiminta alkoi vuoden 2011 alussa, se sai 35 työntekijää Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteasta (CESR), mutta vuoden lopulla työntekijöiden määrä oli jo 60 ja henkilöstöä oli hankittu kaikille organisaation alueille. Uuden puheenjohtajan tulo ja minun nimeämiseni toimitusjohtajaksi keväällä/kesällä 2011 johti sisäisiin uudistuksiin, joiden tuloksena luotiin uusia osastoja ja yksikköjä EAMV:n oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti. Uuden rakenteen tukemiseksi oli tehtävä uusia nimityksiä. Pitkällisen ja perusteellisen valintamenettelyn jälkeen uusien toimialojen johtoon valittiin erittäin päteviä ja osaavia hakijoita, jotka olivat aiemmin työskennelleet valtion, kansainvälisten organisaatioiden, sääntelyelinten ja yksityisen sektorin palveluksessa. Näin organisaatiomme sai vahvan hallintorakenteen syksystä alkaen, minkä ansiosta pystyimme paremmin täyttämään velvollisuutemme.

Koska EAMV on EU:n virasto, sen on varmistettava, että sen rahoitus-, hankinta- ja hallintomenettelyt ovat EU:n tiukan lainsäädännön mukaiset. Organisaatiossamme otettiin onnistuneesti käyttöön EU:n kirjanpitojärjestelmä (ABAC) ja jo käytössä olevia sisäisiä menettelyjä uudistettiin näiden uusien sääntöjen mukaisiksi. Tämän raportin liitteenä B olevasta EAMV:n ensimmäisestä, vuoden 2011 tilinpäätöksestä käy ilmi, että vuoden 2011 menot olivat 20 % alle budjetin. Tätä voidaan pitää hyvänä tuloksena uuden EU:n viranomaisen ensimmäisenä toimintavuotena. Toimintamme on kuitenkin aikataulusta jäljessä tietotekniikan alueella, sillä lainsäädäntötyön viivästysten vuoksi hankkeita aloitettiin vuonna 2011 vähemmän kuin alun perin suunniteltiin.

Haluan Stevenin tavoin kiittää EAMV:n koko henkilökuntaa kovasta työstä, sitoutumisesta ja valtavasta yksittäisestä ja yhteisestä panoksesta EAMV:n menestyksekkääseen ensimmäiseen vuoteen. Haluan kiittää erityisesti niitä, jotka siirtymäkauden aikana tekivät kovasti töitä uuden organisaation perustamiseksi ja jotka ovat nähneet sen kasvavan vuonna 2011. Esitän vielä erityiskiitokset Carlo Comportille, joka lähti EAMV:stä vuoden 2011 lopussa mutta jolla oli merkittävä vaikutus organisaation perustamiseen.

Verena Ross

Toimitusjohtaja

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

EAMV:n tehtävät ja tavoitteet

EAMV:n tehtävänä on sijoittajansuojan parantaminen sekä vakaiden ja toimivien rahoitusmarkkinoiden edistäminen Euroopan unionissa (EU). Riippumattomana toimielimenä EAMV saavuttaa tavoitteensa kehittämällä yhteisen säännösten EU:n rahoitusmarkkinoille ja varmistamalla, että sitä sovelletaan kaikkialla EU:ssa. EAMV osallistuu rahoituspalveluyritysten sääntelyyn yleiseurooppalaisella tasolla joko suoran valvonnan avulla tai kansallisen valvonnan aktiivisella koordinoinnilla.

EAMV:n organisaatiomalli

Seuraavat kuusi ominaisuutta kuvaavat EAMV:tä ja sitä, miten se täyttää tehtävänsä ja tavoitteensa.

- **Eurooppalainen:** Tehtäviään suorittaessaan EAMV toimii EU:n edun mukaisesti. Organisaatio heijastaa EU:n monimuotoisuutta.
- **Riippumaton:** EAMV on riippumaton EU:n toimielimistä, kansallisista viranomaisista ja rahoitusmarkkinoiden toimijoista.
- **Yhteistoiminnallinen:** EAMV muodostaa yhdessä kansallisten viranomaisten kanssa EU:n laajuisen rahoitusmarkkinavalvojien verkoston. Se tekee yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien EU:n elinten kanssa, mukaan lukien Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EVLEV) ja Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK), sekä EU:n ulkopuolisten sääntelyviranomaisten kanssa.
- **Vastuullinen:** EAMV:n päätöksenteko on avointa ja se toimii sidosryhmiensä kanssa avoimesti ja osallistavasti. Organisaatio on vastuussa Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, Euroopan komissiolle ja suurelle yleisölle.
- **Ammattitaitoinen:** EAMV pyrkii ammatilliseen huippuosaamiseen palkkaamalla laadukasta henkilöstöä, jolla on vankka tekninen asiantuntemus sekä tietämystä ja kokemusta rahoitusmarkkinoista, sekä noudattamalla vakaita käytäntöjä ja menettelyjä.
- **Tehokas:** EAMV käyttää resurssit tehokkaasti, jotta se voi maksimoida vaikutuksensa sijoittajansuojan parantamisessa sekä vakaiden ja toimivien markkinoiden edistämässä EU:ssa.

EAMV:n hallinto

EAMV:llä on kaksi merkittävää päätöksentekuelintä: hallintoneuvosto ja johtokunta. EAMV:llä on kokopäiväinen puheenjohtaja, Steven Maijoor, ja toimitusjohtaja, Verena Ross. Puheenjohtaja ja toimitusjohtaja työskentelevät EAMV:n tiloissa Pariisissa. Heidän toimikautensa pituus on viisi vuotta ja sitä voidaan jatkaa kerran. Puheenjohtaja valmistelee hallintoneuvoston työt ja johtaa puhetta sekä hallintoneuvoston että johtokunnan kokouksissa. Lisäksi hän edustaa viranomaista ulkoisesti.

Toimitusjohtaja vastaa viranomaisen päivittäisestä johtamisesta, mukaan lukien henkilöstöasiat, vuosittaisen työohjelman kehittäminen ja toteuttaminen, viranomaisen alustavan talousarvioesityksen laatiminen ja johtokunnan töiden valmistelu.

EAMV:n hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto koostuu 27 kansallisen viranomaisen päälliköistä sekä Euroopan komission, EPV:n, EVLEV:n ja EJRK:n tarkkailijoista. Lisäksi Norja, Islanti ja Liechtenstein¹ kutsuttiin osallistumaan pysyvinä tarkkailijoina. Hallintoneuvosto ohjaa EAMV:n työtä ja sillä on vastuu EAMV:n lausuntojen, ohjeiden ja suositusten hyväksymistä, päätöksiä, teknisten standardien antamista ja EU:n toimielinten neuvontaa koskevasta päätöksenteosta.

Hallintoneuvoston jäsenten nimet ja kokousten yhteenvedot ovat EAMV:n verkkosivustolla osoitteessa www.esma.europa.eu/bos

EAMV:n johtokunta

Johtokunta koostuu kuudesta jäsenestä, jotka hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan. EAMV:n puheenjohtaja Steven Maijoor on myös johtamansa johtokunnan jäsen. Toimitusjohtaja ja Euroopan komission edustaja osallistuvat kokouksiin äänioikeudettomina jäseninä (komissiolla on äänioikeus talousarvioasioissa).

Johtokunnan pääasiallisena tehtävänä on keskittyä viranomaisen hallintoa koskeviin näkökohtiin, kuten monivuotisen työohjelman, talousarvion ja henkilöstöresurssien kehittämiseen.P

¹ *Liechtensteinin FMA esitti EAMV:lle pyynnön sen jälkeen, kun Liechtensteinin parlamentti hyväksyi lain, jolla muutettiin 1. tammikuuta 2011 voimaan tullutta rahoitusmarkkinaviranomaislakia (FMAA) FMAA on FMA:n ja sen ulkomaisten yhteistyökumppaneiden välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon oikeudellinen kehys. FMAA muutti merkittävästi niitä apumekanismeja, joita FMA voi tarjota valvonnan, yhteistyön ja tiedonvaihdon alalla kansainvälisten standardien noudattamiseksi, kuten EAMV / EAMV MMoU ja EU:n lainsäädäntö.*

Johtokunnan jäsenten nimet ja kokousten yhteenvedot ovat EAMV:n verkkosivustolla osoitteessa www.esma.europa.eu/mb

EAMV:n arvopaperimarkkina-alan osallisryhmä

Arvopaperimarkkina-alan osallisryhmä perustettiin EAMV:n perustamisasetuksella helpottamaan sidosryhmien kuulemista EAMV:n tehtävien kannalta keskeisillä aloilla. EAMV on velvollinen kuulemaan ryhmää ohjeita ja teknisiä standardeja laatiessaan. Ryhmän 30 jäsentä kokoontui ensimmäisen kerran heinäkuussa 2011 ja EAMV nimitti heidät kahden ja puolen vuoden toimikaudeksi avoimen hakumenettelyn pohjalta. He edustavat rahoitusmarkkinoiden erilaisia toimijoita ja heidän työntekijöitään, kuluttajia ja muita rahoituspalvelujen pienkäyttäjiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Vuonna 2011 ryhmä valitsi kuluttajia edustavan Guillaume Prachen puheenjohtajakseen. Häntä tukevat varapuheenjohtajat Peter de Proft, joka edustaa rahoituspalveluiden käyttäjiä, ja Judith Hardt, joka edustaa rahoitusmarkkinoiden toimijoita. Ryhmä piti kolme täysistuntoa vuonna 2011, ja kokousten yhteenvedot ovat osoitteessa www.esma.europa.eu/smsg

EAMV:n tavoitteet

Arvopaperimarkkinoiden vakaa ja tehokas sääntely on ensisijaisen tärkeää Euroopan unionin (EU) rahoitusmarkkinoiden ja talouden kasvun, yhtenäisyyden ja tehokkuuden kannalta. Tehokas sääntely on ratkaisevan tärkeä tekijä markkinaosapuolten välisen luottamuksen turvaamisessa ja säilyttämisessä. EAMV:stä tehtiin itsenäinen EU:n viranomaisen näiden edellytysten edistämiseksi ja valvontasääntöjen ja -käytäntöjen yhdenmukaistamisen parantamiseksi.

EAMV laatii arvopaperilainsäädäntöön liittyviä standardeja ja tarjoaa teknistä neuvontaa komission valtuutuksella yhdenmukaistettujen sääntöjen saavuttamiseksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi kaikkialla Euroopan unionissa. Sillä on myös tärkeä tehtävä valvoa suoraan rahoitusalan toimijoita yleiseurooppalaisella tasolla, kuten tällä hetkellä luottoluokituslaitoksia tai tulevaisuudessa kauppatietorekistereitä.

EAMV:n vuosikertomus on tärkeä työkalu viranomaisen tavoitteiden ja vuosittaisen työohjelman saavuttamista koskevan vastuuvollisuuden varmistamiseksi. EAMV on asettanut toiminnalleen kuusi tavoitetta, jotta ihmiset käsittäisivät paremmin sen tehtävät, ja ne ovat seuraavat:

Valvonta

EAMV:n suora valvontavalta keskittyy tällä hetkellä vain yhteen rahoitusmarkkinoilla toimivaan ryhmään eli luottoluokituslaitoksiin. EAMV on 1. heinäkuuta 2011 alkaen ollut luottoluokituslaitosten rekisteröinnistä ja valvonnasta vastaava elin Euroopan unionissa. Lisäksi EU:n uuden lainsäädännön mukaisesti EAMV:lle annetaan tulevaisuudessa enemmän suoraa valvontavaltaa kauppatietorekistereiden suhteen.

EAMV edistää vakaita ja turvallisia rahoitusmarkkinoita ja tukee näin sijoittajansuojaa valvomalla koko EU:n laajuisesti niitä rahoitusmarkkinoiden toimijoita, jotka voivat vaikuttaa EU:n rahoitusmarkkinoiden yhtenäisyyteen.

Yhteinen säännöstö

Standardien laatijan roolissa EAMV laatii yhdenmukaistettuja teknisiä sääntelystandardeja arvopaperilainsäädännön eri osa-alueille. Standardeja laatimalla EAMV edistää kaikkia markkinaosapuolia koskevan EU:n yhteisen säännöstön aikaansaamista ja tasapuolisten toimintaedellytysten luomista kaikkialla EU:ssa. Yhteinen säännöstö parantaa kansallisen valvonnan laatua ja yhdenmukaisuutta, sijoittajansuojan yhdenmukaisuutta Euroopan unionissa ja rajat ylittävien ryhmien valvontaa.

Lähentyminen

EAMV perustettiin valvonnan lähentymisen edistämiseksi ja erilaisista valvontakäytännöistä johtuvan sääntelyn katvealueiden hyväksikäytön vähentämiseksi, sillä ne voivat heikentää markkinoiden eheyttä, tehokkuutta ja moitteetonta toimintaa sekä lopulta myös rahoitusvakautta.

EAMV suorittaa voimassa olevan EU:n lainsäädännön vertaisarviointia arvopaperilainsäädännön alalla oikeudenmukaisten ja tasapainoisten valvontakäytäntöjen edistämiseksi. EAMV:llä on lisäksi useita välineitä sääntelyn yhdenmukaisuuden lisäämiseksi, mukaan lukien lausuntojen antaminen, ja viimeisenä keinona on unionin lainsäädännön rikkominen.

Viranomaisen tavoitteena on käyttää yhdenmukaisuuden lisäämistä eli lähentymistä myös toiminnan edistämiseen työohjelman muilla aloilla, mukaan lukien yhteisen säännöstön parantaminen antamalla ohjeita ja suosituksia sellaisilla aloilla, joilla on soveltamiseroja, ja tarjoamalla komissiolle neuvoja sellaisilta aloilta, joissa lainsäädäntöä voitaisiin tarkistaa valvontakäytäntöjen yhteensovittamiseksi.

Sijoittajansuoja

EAMV:n perustamista koskevassa asetuksessa viranomaiselle annettiin johtava asema rahoitustuotteiden tai -palveluiden kuluttajille suunnattujen arvopaperimarkkinoiden avoimuuden, yksinkertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi. Jotta sijoittajien suoja olisi aina sama myyntipaikasta tai myytävästä tuotteesta riippumatta, EAMV kerää ja tutkii kuluttajia koskevia kehityssuuntauksia ja raportoi niistä ja toimii myös finanssiosaamisen, koulutusaloitteiden ja yhteisten julkistamissääntöjen kehittämisen edistäjänä.

On tärkeää, että EAMV seuraa uutta ja tämänhetkistä rahoitusalan toimintaa, sillä sen ansiosta se voi arvioida, onko ohjeita ja suosituksia annettava turvallisten ja vakaiden arvopaperimarkkinoiden edistämiseksi, ja varmistaa, että sijoittajansuojaa parannetaan Euroopan unionissa.

Jos EAMV tunnistaa sellaisia tuotteita, jotka voivat aiheuttaa vakavan uhan sijoittajille, se harkitsee varoituksen antamista. Jos nykyiset lainsäädäntöehdotukset tulevat voimaan, EAMV voi viimeisenä keinona kieltää tietyt tuotteet tilapäisesti. EAMV:n työ tällä alalla keskittyy sen varmistamiseen, että markkinaosapuolten sijoittajille antamat rahoitustiedot ovat selkeitä, ymmärrettäviä ja olemassa olevien sääntöjen mukaisia.

Rahoitusvakaus

Jotta EAMV voi edistää EU:n arvopaperimarkkinoiden rahoitusvakauden turvaamista, on äärimmäisen tärkeää, että se tutkii jatkuvasti suuntauksia ja tunnistaa mahdolliset eri maiden ja eri alojen rajat ylittävät mikrotason riskit ja haavoittuvuudet jo varhaisessa vaiheessa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EAMV tekee taloudellisia analyyskejä Euroopan arvopaperimarkkinoista ja mallintaa mahdollisten markkinamuutosten vaikutuksia.

EAMV ilmoittaa havainnoistaan muille Euroopan finanssivalvojen järjestelmään kuuluville toimielimille, muille Euroopan valvontaviranomaisille ja EJRK:lle säännöllisesti, ja tarvittaessa tapauskohtaisesti. Valvontatasolla kerättyjen mikrotason vakautta koskevien tietojen yhdistäminen on ratkaisevan tärkeää koko taloutta uhkaavien mahdollisten makrotason riskien tunnistamisessa. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää antaa säännöllisesti tietoa kaikille tarvittaville päätöksentekijöille, mukaan lukien EU:n tasolla toimivat rahoituspalvelukomitea ja talous- ja rahoituskomitean (TRK) rahoitusalan vakautta käsittelevä paneeli, jolle EAMV lähettää säännölliset raportit.

Organisaatorakenne

Jotta EAMV onnistuu täyttämään monet tehtävänsä standardien laatijana ja valvojana, sen on työskenneltävä tehokkaasti EU:n virastona, sillä sen on noudatettava kaikkia EU:n sääntöjä ja menettelyjä. EAMV on sitoutunut olemaan avoin ja vastuullinen organisaatio, ja tämä vuosikertomus on tärkeä väline EAMV:n tavoitteiden saavuttamisen esittämisessä sekä vastuuvollisuuden osoittamisessa EU:n toimielimiä ja suurta yleisöä kohtaan.

EAMV vuotta myöhemmin – aiheet, tehtävät ja saavutukset

EAMV:n ensimmäistä toimintavuotta leimasi seuraavat kolme keskeistä tekijää: rahoituskriisin kehitys, sääntelyn muutossuunnitelman jatkaminen ja luottoluokituslaitosten valvonnan toteuttaminen. EAMV omaksui vaikeassa markkinatilanteessa keskeisen koordinoititehtävän EU:n markkinoiden valvojana. Tehtävään kuuluu kehityksen ja riskien aktiivinen seuranta ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toiminnan koordinointi, etenkin lyhyeksimyynnin, tilinpäätösraportoinnin, markkinoiden mikrorakenteiden sekä selvityksen ja toimituksen osalta.

EAMV omaksui myös nopeasti uuden tehtävänsä EU:n arvopaperimarkkinoita koskevien standardien laatijana erilaisten uusien ja pian tarkistettavien säädösten osalta. Nämä koskivat markkinoita (MiFID), niiden infrastruktuureja (EMIR), avoimuutta (TD, PD, IFRS) ja moitteetonta toimintaa (lyhyeksimyyni, MAD), rahoitusmarkkinoiden toimijoihin, kuten luottoluokituslaitoksiin, liittyviä sääntöjä (CRA II ja III) ja sijoitusrahastoja (UCITS, AIFMD).

EAMV jatkoi kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja sen kehittämistä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa, erityisesti markkinavalvonnan alalla mutta myös tarjousesitteiden ja julkisten ostotarjousten alalla. EAMV loi vahvat ja onnistuneet yhteistyösuhteet muihin Euroopan valvontaviranomaisiin, sekä kahdenvälisesti että sekakomitean välityksellä, ja EJRK:hon.

Luottoluokituslaitosten valvonta, käytännöt ja sijoittajansuoja

EAMV:n tärkein sääntelytavoite, koko EU:n laajuisen markkinaosapuolten luotettavan valvonnan kehittäminen, eteni heti, kun EAMV:stä tuli luottoluokituslaitosten ainoa valvoja Euroopassa heinäkuussa 2011. Viranomaisen rekisteröi yhdessä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa yhteensä 15 luottoluokituslaitosta vuoden loppuun mennessä, mukaan lukien alan päätoimijat, kuten DBRS, Fitch, Moody's ja Standard & Poor's. Rekisteröinnin jälkeen vuoden 2011 loppupuolella EAMV suoritti ensimmäiset luottolaitoksissa tehtävät tarkastukset, joiden tarkoituksena oli tutkia noudattavatko laitokset luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen vaatimuksia.

Iso osa EAMV:n resursseista käytettiin MiFID:n mukaisten kaupankäyntivaatimusten uusien käytäntöjen kehittämiseen. EAMV arvioi kolmen uuden, MiFID:n kauppvoja edeltäviin avoimuusvapautuksiin liittyvän ehdotuksen vaatimustenmukaisuutta ja julkaisi lopullisen kantansa automatisoidusta nopeasta pörssikaupasta ja jatkoi työtään perushyödykkeiden sekä käynnissä olevan MiFID:n tarkistusmenettelyn kaikkien näkökohtien parissa. Kaupankäynnin jälkeisten toimintojen osalta EAMV ryhtyi G20-maiden määrittämän sääntelysuunnitelman mukaisesti OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekisteristä annetussa asetuksessa (Euroopan markkinainfrastruktuureja koskeva

asetus – EMIR) ehdotettujen teknisten standardien valmistelutöihin. Rahastonhoitoalan tärkeimpien direktiivien UCITS:n ja AIFMD:n kohdalla EAMV laati vaihtoehtoisia sijoitusrahastojen hoitajia koskevat yksityiskohtaiset säännöt, kehitti käytännön järjestelyjä UCITS IV -direktiivin hitaan täytäntöönpanon vuoksi ja alkoi tutkia pörssilistattuja rahastoja ja strukturoituja yhteissijoitusyrityksiä sen varmistamiseksi, että sijoittajansuoja ja tuotteiden avoimuus olisivat samantasoisia kaikissa rahastoissa.

Myös riittävän avoimuuden varmistaminen korkealaatuista tietoa tarjoamalla oli tärkeä aihe EAMV:n vuoden 2011 ohjelmassa. Tämä tarkoitti viranomaisen näkemyksen välittämistä kansainväliselle tilinpäätösyhteisölle ja kansainvälisille standardointielimille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EAMV edisti kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kehittämistä ja antoi lausuntoja tilinpitoon liittyvistä asioista, kuten IFRS-standardien soveltamisesta valtionvelkojen yhteydessä.

Tämän tärkeän käytäntöön liittyvän tehtävän lisäksi EAMV jatkoi työtään kansallisten valvontaviranomaisten välisen, esimerkiksi markkinavalvontaa, tarjousesite- ja avoimuusdirektiivejä sekä julkisia ostotarjouksia koskevan keskustelun edistämiseksi ja kokemusten jakamiseksi. Lisäksi EAMV:n ja muiden Euroopan valvontaviranomaisten ja EJRK:n välinen yhteistyö kehittyi.

Sen lisäksi, että EAMV parantaa rahoitusmarkkinoiden kuluttajansuojaa välittäjiä ja sijoitusrahastojen hoitajia koskevien lisäsääntöjen ja -vaatimusten avulla, se myös julkaisi ensimmäisen yleiseurooppalaisen ulkomaanvaluuttaan liittyvän tuotevaroituksen sijoittajille. Sen tarkoituksena oli varoittaa sijoittajia ja antaa tietoa kyseisiin tuotteisiin mahdollisesti liittyvistä riskeistä.

EAMV EU:n virastona

Sen lisäksi, että EAMV on keskittynyt toimintalinjoihin ja valvontaan liittyviin tehtäviin, se on myös kehittänyt sisäistä organisaatiotaan. Tähän kuului sääntöjen ja menettelyjen valmistelua ja toteutusta, jotta EAMV:n hallinto toimisi moitteettomasti ja jotta se voisi suorittaa tehtävänsä perustamisasetuksen mukaisesti. Kyseisiä aihealueita olivat rahoitus, henkilöresurssit, tietojärjestelmät ja logistiikka.

EAMV suunnitteli ja otti käyttöön organisaatiotaan koskevat säännöt ja menettelyt – kuten hankinta-, maksu- ja työhönottosäännöt – niin, että ne voidaan saattaa yhdenmukaisiksi EU:n vaatimusten kanssa. Näiden menettelyjen ja infrastruktuurin kehittymisen vuoksi EAMV:n henkilöstön määrä nousi vuoden 2011 tammikuun 35 henkilöstä 100 henkilöön

vuoden 2012 lopulla. Uuden puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tulo keväällä/kesällä 2011 aiheutti sisäisiä uudistuksia, joiden tuloksena luotiin uusia osastoja ja yksiköjä EAMV:n oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti.

EAMV:ssä otettiin ensimmäisten toimintakuukausien aikana onnistuneesti käyttöön EU:n kirjanpitojärjestelmä (ABAC) ja luotiin tarvittavat rahoitusmenettelyt tulevien menojen sitomista ja maksujen suorittamista koskevien EU:n sääntöjen mukaisesti. EAMV:n toiminnan mahdollistamiseksi oli myös tärkeää ottaa käyttöön hankintamenettelyt ja uusia palvelujen tarjoajia valittaessa noudatettiin tiukkoja ja avoimia menettelyjä.

Vuoden 2011 puolivälissä EAMV:n toimisto muutti Pariisiin sisällä uuteen osoitteeseen, 103 Rue de Grenelle. Muutto oli tarpeen henkilökunnan kasvun vuoksi, mutta myös kokoushuoneiden määrän lisäämiseksi, sillä niitä tarvitaan kokouksiin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja ulkopuolisten tahojen kanssa, esimerkiksi avoimissa kuulemisissa. Muutto oli logistinen haaste EAMV:n kaltaiselle nuorelle organisaatiolle, mutta se suoritettiin liiketoimintaa häiritsemättä.

Nopeasti kasvavan organisaation päivittäiset logistiset haasteet olivat merkittäviä, myös tietotekniikan osalta. Tästä huolimatta EAMV jatkoi koko EU:n kattavan liiketoimista annettavien ilmoitusten tietokannan pitämistä ja kehitti onnistuneen tietotekniikkasovelluksen luottoluokituslaitosten aiempien luokitusten julkaisemiseksi. Useiden muiden tietoteknisten hankkeiden edistyminen oli odotettua hitaampaa lainsäädäntömenettelyjen huomattavien viivästysten vuoksi, esimerkiksi OTC-johdannaisten kohdalla.